

Галай Ю.
магістрантка II курсу
спеціальності 106 Географія.
Науковий керівник – доц. Заблоцький Б. В.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність дослідження. Освіта як основа соціального, політичного, економічного, духовного та культурного розвитку суспільства є державним пріоритетом. Як державний і громадський інститут вона передбачає відповідальність держави і суспільства за стан її функціонування.

Актуальність даної теми полягає у принципових змінах, що відбуваються в системі загальної середньої освіти України. У зазначеному контексті в Національній доктрині розвитку освіти наголошується на необхідності створення відповідних умов розвитку і саморозвитку кожної особистості, формування покоління, здатного навчатися упродовж усього життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства.

Стрімкий розвиток освіти сприяє модернізації сучасної системи освіти шляхом впровадження нових технологій, методів та прийомів навчання. Модернізація відкриває нові перспективи, породжує нові можливості для пошуку і реалізації особистості в майбутньому.

Питаннями системи освіти та шляхів її удосконалення займалося багато науковців: О. Ельбрехт, М. Будянський, О. Коновець, І. Добрянський, В. Ледньов, І. Колесникова, М. Євтух, І. Волощук, Ю. Єлізовенко, А. Кмець, Г. Козлакова, Ю. Терещенко, З. Курлянд, Р. Хмелюк, А. Семенова та інші. Проте, дослідження системи освіти на рівні адміністративних районів проводилися не повсюдно і не систематично.

Мета статті полягає у виявленні сучасного стану, основних недоліків та визначенні окремих шляхів удосконалення структури і територіальної організації системи освіти Золочівського району Львівської області.

Виклад основного матеріалу. Система освіти – це сукупність навчально-виховних і культурно-освітніх закладів, наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою та самоврядування в галузі освіти, які згідно з Конституцією та іншими законами України здійснюють освіту і виховання громадян. Функціонування системи освіти забезпечується державою. Наявність великої кількості

компонентів і соціальний характер дозволяє віднести систему освіти до складних соціальних систем.

В Україні, в умовах реформи освіти, адміністративної реформи (створення об'єднаних територіальних громад) проводиться системна активна робота щодо створення умов для визначення проблем та розробки шляхів розвитку освіти держави та її регіонів. На формування і функціонування системи освіти Золочівського району Львівської області здійснюють вплив різноманітні групи чинників: історико-культурні, соціально-демографічні та економіко-географічні. Одним з найголовніших, який здійснює вплив на діяльність системи освіти району є соціально-демографічний (наявне населення, специфіка його розселення, демографічні характеристики, вплив міграційних процесів на сучасний стан населення і його розселення, професійна структура населення району, тощо). Зростає значення групи соціально-економічних чинників (рівень матеріально-технічного забезпечення закладів освіти, забезпечення засобами навчання, облаштування проживання, забезпечення харчування, транспортування, тощо).

Відповідно до комплексу передумов на території Золочівського району сформувалася система освіти у компонентній структурі, якої основними елементами стали: дошкільні навчальні заклади (ДНЗ), загальноосвітні школи (ЗОШ) та заклади вищої освіти (ЗВО).

На території Золочівського району функціонує 13 ДНЗ: 5 у м. Золочів, Великовівлянський, Глинянський, Гончарівський, Сливовицький, Підгайчиківський, Поморянський, Червоненський, Куровицький та 13 НВК (Білокамінський, Гологірський, Заставненський, Зозулівський, Пługівський, Полянський, Ремезівцівський, Сасівський, Сновицький, Словітський, Червоненський, Шпиколоський, Ясеновецький). Рівень охоплення дітей дошкільною освітою становить 70,5% (від 3 до 6 років). Дошкільні навчальні заклади міста та великих сіл мають належну матеріально-технічну базу та забезпечені всім необхідним для виховання і навчання дошкільнят. Проте, більшість ДНЗ району потребують фінансування для облаштування та модернізації.

У районі функціонує 42 ЗОШ, з них 6 шкіл – I ступеня, 12 – I-II ступеня (в т.ч. на базі 2 функціонує дошкільний підрозділ), і 24 – I-III ступеня (в т.ч. на базі 11 функціонує дошкільний підрозділ та економічний ліцей). У Золочеві працює 6 шкіл, а 36 – розміщені по селах району. Чотири заклади освіти є опорними (Сасівський, Глинянський, та два Золочівських). У 2019-2020 навчальному році у ЗОШ району навчалася 7016 учнів. Загалом рівень шкільної освіти району знаходиться на високому рівні. Учні передових шкіл займають

призові місця на районних та обласних олімпіадах і конкурсах. Проте, матеріально-технічна база частини шкіл також потребує покращення і модернізації.

У Золочівському районі діти шкільного віку мають можливість відвідувати і позашкільні навчальні заклади: центр дитячої та юнацької творчості, дитячо-юнацьку спортивну школу, станцію юних техніків, дитячий будинок «Рідний дім», малу академію наук учнівської молоді Золочівської районної ради Львівської області.

Золочівський центр дитячої та юнацької творчості працює у таких напрямках: художньо-естетичному, краєзнавчому, фізкультурно-спортивному, гуманітарному. У закладі навчається 940 учнів міста. Працюють 20 гуртків: образотворчого мистецтва, рукоділля, вокальний, фольклорний, хореографічний, бісероплетіння, комп'ютерний, краєзнавчий, англійської мови, «євроклуб», витинанки, драматичний та ін.

У дитячо-юнацькій спортивній школі (ДЮСШ) в 2019 р. займалося 450 вихованців. У своїй структурі ДЮСШ має секції: карате, тенісу, волейболу, баскетболу та боксу. Юні спортсмени ДЮСШ показують високі результати з різних видів спорту та займають призові місця у обласних і міжобласних змаганнях, а вихованці секції кіокушинкай карате є переможцями та призерами Всеукраїнських та міжнародних змагань.

На станції юних техніків займається 330 дітей. В закладі є такі гуртки: комп'ютерний, початкового моделювання, ракетно-модельний, моделювання іграшок і сувенірів, гаварецької кераміки, художньої обробки деревини, різьби по дереву. Для кожного гуртка є обладнані класи та майстерні. Навчання безкоштовне.

Районний дитячий будинок «Рідний дім» Золочівської районної ради Львівської області є позашкільним навчально-виховним закладом, що забезпечує дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та дітям з соціально незахищених сімей умови для проживання, різнобічного розвитку, виховання, готує дітей до здобуття певного рівня освіти, професійної орієнтації та підготовки, самостійного життя. Головною метою дитячого будинку є захист правових, соціальних, духовних інтересів дітей-сиріт, дітей, що залишилися без батьківської опіки та піклування, дітей з неповних, багатодітних, неблагополучних, малозабезпечених сімей та таких, що потребують соціального захисту. Нині в дитячому будинку проживають 24 вихованці віком від 5 до 17 років.

Мала академія наук України – освітня система, яка забезпечує організацію і координацію науково-дослідницької діяльності учнів, створює умови для їх інтелектуального, духовного, творчого розвитку

та професійного самовизначення, сприяє нарощуванню наукового потенціалу країни. Сьогодні Мала академія проводить активну міжнародну діяльність, ефективно працює над зміцненням авторитету України за кордоном, як держави, що має унікальний позитивний досвід щодо створення системи підтримки обдарованих дітей.

На території району діють ЗВО: Золочівський коледж Національного університету «Львівська політехніка», Золочівський коледж Львівського національного аграрного університету, Червоненське вище професійне училище та Золочівський професійний ліцей.

У Золочівському коледжі Національного університету «Львівська політехніка» навчається близько 400 учнів за такими спеціальностями: правознавство, економіка підприємства, бухгалтерський облік, комерційна діяльність, розробка програмного забезпечення, обслуговування програмних систем і комплексів.

Золочівський коледж Львівського національного аграрного університету знаходиться в с. Новоселище Золочівського району Львівської області. На даний час чисельність студентів становить 699 осіб, зокрема 497 – на стаціонарній формі навчання і 202 – заочна форма. Учні навчаються за такими спеціальностями: оператор комп'ютерного набору, перукар, кравець, електрогазозварник, тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва та іншими сільськогосподарськими спеціальностями.

У Золочівському професійному ліцеї навчаються 412 учнів, в закладі здобувають освіту за такими спеціальностями: будівництво та цивільна інженерія, електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, технології легкої промисловості, транспортні технології, харчові технології.

Основними завданнями освітньої діяльності ЗВО є: надання якісних освітніх послуг зі здобуття професії за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, в перспективі – бакалавра; забезпечення умов для оволодіння студентами системою знань з галузі освіти та підготовка до професійної діяльності; розвиток інтелектуальних, творчих та фізичних здібностей студентів засобами позааудиторної роботи, творчої діяльності, фізичного вдосконалення.

Загалом, в умовах трансформації системи освіти Золочівського району, виникає комплекс проблем, які потребують глибокого аналізу і наукового обґрунтування їх вирішення. До основних проблем навчальних закладів належать: недостатнє фінансування; застаріла матеріальна база; низький рівень забезпечення сільських шкіл якісною мережею Інтернет; застаріла база комп'ютерів, низький рівень зарплати працівникам освіти; недосконала територіальна організація елементів

системи освіти в нових умовах адміністративної реформи.

Висновки. В цілому, освітня галузь Золочівського району забезпечує потреби населення в навчанні й вихованні. Головним напрямком її удосконалення є досягнення практичних результатів щодо розширення доступності, зростання ефективності, підвищення якості освіти на всіх рівнях. Загальна спрямованість модернізації системи освіти району полягає в тому, щоб привести її стан у відповідність до потреб сучасного життя, освітніх запитів мешканців району, оптимізувати її структуру та територіальну організацію. Саме тому, розбудова сучасної освітньої галузі, має передбачати створення оптимальних умов для функціонування та розвитку системи освіти і всіх її складових; сприяти розвитку навчальних закладів різних типів і форм власності, різноманітних форм та засобів отримання освіти, що забезпечать громадян якісними освітніми послугами та свободою вибору фаху. Реалізація зазначених заходів забезпечуватиме поступову інтеграцію освіти в європейську систему, що сприятиме побудові успішної економічно розвинутої держави у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Золочівська районна рада: офіційний веб-сайт. URL:<https://золочів-райрада.укр>.
2. Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Семенова А. В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 495 с.
3. Ткачук Л. В. Концепція педагогічної освіти в області: якість освіти. URL: <https://goo.gl/2Ab8WA>.

Гарасимович Ю.

*магістрантка II курсу
спеціальності 014 Середня освіта (Географія)
Науковий керівник – доц. Кузишин А. В.*

СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СТРУКТУРИ СФЕРИ ПОСЛУГ ОБЛАСТЕЙ КАРПАТСЬКО-ПОДІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ

Вступ. Сучасний етап розвитку українського суспільства орієнтується на соціальні цінності, що в нинішніх умовах відображають зростання ваги соціальної сфери у створенні суспільно необхідного продукту. Стан даної сфери безпосередньо впливає на економіку й культуру країни; на цій підставі можна стверджувати, що працівники освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства тощо відіграють значну роль в економіці. Приклад провідних країн світу свідчить, що крім значної уваги до матеріального